

VIŠI SUD U BIHAĆU
Broj: 4/96 -K-RZ
Dana: 09.12.1996. godine

Presudom Vrhovnog suda F BiH broj KŽ-155/97 od
02.05.1997. godine prvostepena presuda ukinuta u
odnosu na optuženog Nedeljka Topalovića i predmet
vraćen na ponovno suđenje dok je u odnosu na
S. A. prvostepena presuda potvrđena.

U IME NARODA !

Viši sud u Bihaću, u vijeću sastavljenom od sudije Hadžića Osmana kao predsjednika vijeća i sudija ovog suda Mušić Abdulmedžida te sudija porotnika Selimović Radmile, Čavkić Mehmeda i Mešić Muniba, kao članova vijeća, sa zapisničarem Rahmanović Senidom, u krivičnom predmetu protiv optuženih Topalović Nedjeljka, kome je u ovoj krivičnoj stvari suđeno u odsustvu zbog krivičnog djela iz čl. 142. st. 1. preuzetog KZ SFRJ i S. A. zbog krivičnog djela iz čl. 36. st. 2, tačka 6. KZ R BiH, po optužnici VJT Bihać br: Kt: 347/95 od 16.05.1996. godine, nakon održanog usmenog glavnog i javnog pretresa u prisustvu branioca optuženog Topalović Nedjeljka advokata Hamdije Veladžića iz Bihaća, optuženog S. A. lično i njegovog branioca advokata Silve Seferagić iz Bihaća, te zamjenika VJT Bihać Jusufa Junuzovića dana 09.12.1996. godine donio je i istog dana javno objavio:

P R E S U D U

1. Optuženi TOPALOVIĆ NEDJELJKO zv. "Nedo" sin S. i majke D. rođene K., rođen 17.06.1953. godine u selu P. , Opština T. gdje je bio i nastanjen, ..., stolar, svojevremeno zaposlen u tvornici ... u T., sada nepoznatog boravišta.

U smislu čl. 350 tačka 3 ZKP-a.

OSLOBAĐA SE OPTUŽBE

DA JE:

Kršeci pravila međunarodnog prava sadržana u Ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata iz 1949. god. (član 3. stav 1. tačka A i C) u periodu od 20. septembra do 11 . oktobra 1995. godine kao pripadnik neprijateljske vojske i u svojstvu stražara u logoru "S. K." u D. K. Opština S. M., nečovječno postupao prema civilima zatočenim u tom logoru na način što im je nanosio velike patnje izgladnjivanjem, nanošenjem povreda sa raznim predmetima, tukući ih po raznim dijelovima tijela, pa je uslijed takvog postupanja i nanijetih tjelesnih povreda Z. N. podlegao, a ispaljivanjem dva metka iz automatske puške iz neposredne blizine lišio života logoraša Č. M., te pucajući kroz prozor logora sa četiri metka lišio života B. E. zv. K..

Čime bi počinio krivično djelo - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. st. 1. preuzetog KZ SFRJ.

2. Optuženi S. A. zv. "C. i C.1" sin Dž. i majke F., rođene S., rođen 15.01.1976. godine u K., Opština S. M., gdje i stalno prebiva, ..., državljanin ..., ..., neoženjen, pismen, sa završenom OŠ, vojsku nije služio, a vodi se u vojnoj evidenciji, pod SNO S.M., nalazi se u pritvoru.

KRIV JE

Što je:

Dana, 11.10.1995. godine boraveći u logoru "S. K." u D. K. SO-e S. M., kao zatočenik, pristao na traženje stražara toga logora da izvede i ubije nekoliko zatočenika i to tako što ih je postrojio ispred hale, uzeo od stražara automatsku pušku, pa je u svakog zatočenika pojedinačno pucao sa udaljenosti oko 1-1,5 metara u vitalne dijelove tijela, pa pošto su neki od njih i pored toga davali znakove života ponovo pucao u njih i tom prilikom lišio života: B. M., B. H., B. A., B. E.1, K. M., H. A., T. M., i još dva lica čiji identitet nije utvrđen.

Čime je počinio krivično djelo - ubistva iz člana 36. stav 2 . tačka 6. KZ R BiH.

Stoga sud optuženog na osnovu istog zakonskog propisa a uz primjenu odredbe člana 41. preuzetog KZ-a.

O S U Đ U J E

Na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina.

Po članu 50. stav 1. optuženom se uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru počev od 17.11.1995. godine pa nadalje.

Po članu 98. tačka 4. ZKP-a optuženi se oslobađa troškova krivičnog postupka u iznosu od 250 DM, koji padaju na teret sredstava suda.

O b r a z l o ž e n j e

Više javno tužilaštvo u Bihaću podiglo je optužnicu br. Kt: 347 /95 dana 16.05.1996. godine stavljajući na teret Topalović Nedjeljku i S. A. da su počinili krivično djelo - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 141. st. 1. preuzetog KZ-a.

Sve odlučne činjenice na kojima se zasniva ova presuda utvrđenje su izvođenjem dokaza na glavnom pretresu koje je sud cijenio u smislu odredbe čl. 15. ZKP-a.

Optuženi S. A. u svoju odbranu ističe da je od strane četničkih vlasti bio određen za dostavljača , te da je u više navrata bio angažiran i na radnoj obavezi, kao i da je boravio sa ostalim Bošnjacima i na M. gdje su im saopštili da će biti angažovani i na ratištu. Ističe da je u logor "S. K." zapao jer je pobjegao sa radne obaveze te da su ga Srbi pronašli kod kuće a zatim odveli u logor gdje je dijelio sudbinu ostalih logoraša jer je bio sa njima u istoj prostoriji. Dalje

ističe da su ovaj logor obezbjeđivali stražari, te da je kritične noći jedan od stražara bio i Topalović Nedeljko, kojeg je poznao samo po viđenju, a koji ga je pitao: Hoćeš li ubijati?, obzirom da nije pristao, ovaj mu je počeo prijetiti, rekavši da će mu ubiti oca i brata, koji su se nalazili među logorašima, kao i da će njega ubiti te da će ga zapaliti benzinom. Obzirom na takve prijetnje Topalovića, jednostavno je pristao, zatim mu je Topalović dao automatsku pušku, koju je prethodno repetirao i ubacio metak u cijev, dajući mu i spisak od četiri lica, na osnovu kojeg spisa je i izvršio prozivku, pa se tako sjeća da je prozvao između ostalih lica i Ć. A. i M., da bi Topalović naredio da iziđe još deset logoraša, koje je i postrojio, kojom prilikom se on - optuženi nalazio tri metra udaljenih od njih a da su se iza njega nalazili Topalović i još četiri naoružana stražara, neposredno prije nego što je pritisnuo obarač ističe da mu je Topalović rekao ako ne bude pucao da će mu ubiti oca brata, kao i njega, koje je riječi ozbiljno shvatio, radi čega je pritisnuo obarač a kada se začuo rafal on se i onesvjestio.

Ovakvom svojom odbranom optuženi je, po uvjerenju ovog suda, nastojao anulirati sopstvenu krivičnu odgovornost, prikazujući svoju inkriminisanu radnju kao postupanje iz krajnje nužde.

Međutim, iz iskaza svjedoka Ć. A., čiji iskaz po uvjerenju suda objektivn i nepristrasan, utvrđuje se da je optuženi A. S. lično prozvao ovog svjedoka i Ć. M., da bi zatim bilo odvojeno još osam ljudi, koje nije prozvao te da su svi oni bili postrojeni ispred jedne hale kraj bankine, kojom prilikom je A. uzeo pušku, prišao postrojenim licima i pucao pojedinačno u svakog od njih sa razdaljine od 1-1,5 metar, kojom prilikom se ovaj svjedok nalazio na začelju i ističe da je pokušao oteti S. pušku, ali nije uspio pa je S. ispucao pogodivši ga pritom u butinu, zbog čega je i pao na zemlju, praveći da je mrtav. Ovaj svjedok dalje ističe da se u tim momentima čuju jauci pogođenih ljudi, koji nisu, odmah umrli, radi čega se S. ponovo vratio kako bi, kako ovaj svjedok izjavi „dokrajčio“ ove ljude koji su davali znakove života, pripucavajući u njih. Kada se nakon toga S. udaljio, svjedok koristi priliku bježi u šumu. Svjedok posebno ističe da je S. pucao u unesrećenima u predio stomaka kojom prilikom su ubijeni: B. M., H. E.1 i E., K. M., H. A. i O. O..

I svjedok Ć. M. u svom iskazu objelodanjuje da je i on prozvan na strijeljanje od strane optuženog S. A. te da je bio u stroju sa ostalim licima, kojom prilikom je A. stražaru logora rekao „hajde sve je spremno“, a ovaj mu odgovorio da se svi mi vratimo na svoja mjesta, nakon čega su pognute glave krenuli prema hali. Obzirom da je ovaj svjedok prvi upao u halu i pomiješao se sa ostalim logorašima, iako je A. svima rekao da ostanu odvojeni od ostalih logoraša, pa su ova lica koja su ostala odvojena od ostalih logoraša kasnije i odvedena a zatim su se u sitne sate čuli pucnji, pa je ovaj svjedok i pretpostavio da su ljudi strijeljani, a za sebe ističe da se uspio spasiti samo zbog toga što se pridružio ostalim Bošnjacima u hali.

Iz iskaza svjedoka Ć. M., S. H., Dž. E. i B. E.2, se utvrđuje da su i ovi svjedoci boravili u logoru, gdje je zapao i optuženi S. A., koji je prema kazivanja ovih svjedoka svojevremeno surađivao sa Srpskim vlastima utoliko što je bio dostavljač, dostavljajući Bošnjacima pozive za izvršenje radne obaveze, zbog čega je bio privilegovan. Tako svjedok Ć. A. u svom iskazu objelodanjuje da je S. A. u to vrijeme mogao nositi i pištolj, kojeg je i nosio što u svom iskazu ističe svjedok H. S..

Iz iskaza svjedoka Dž. E. i H. S. se utvrđuje da su i ovi svjedoci nakon odvajanja posljednje grupe čuli pojedinačne pucnje koji su dopirali iza zgrade.

Iz spisa ratnog predsjedništva S. M. – R. S. od 05.10.1995. godine a gdje se pod brojem

61. navodi ime optuženog S. A. utvrđuje se da je optuženi S. A. svojevremeno bio u službi agresora.

Međutim, iz iskaza svih saslušanih svjedoka utvrđuje se da je optuženi S. A. zajedno sa ostalim Bošnjačkim stanovništvom priveden u logor gdje je dijelio njihovu sudbinu boraveći u istoj prostoriji kao i ostali logoraši, iz čega se da zaključiti da u vrijeme kada se odigrao ovaj događaj optuženi nije bio u vojnim formacijama agresora niti u njegovoj službi. To što je optuženi S. A., pod specifičnim okolnostima pristao na preduzimanje inkriminisane radnje, zbog čega je izgled od ostalih logoraša po uvjerenju ovog suda, ne može se smatrati u stavljanje u službi agresora. Zbog toga nije prihvatio pravnu kvalifikaciju iznijetog od strane tužilaštva, već je optuženog oglasio krivim za krivično djelo ubistva iz čl. 36. st. 2 tačka 6. KZ R BiH. Naime, optuženi S. A. u dijelu svoje odbrane ističe da je pucao iz automatske puške što se utvrđuje iz iskaza svjedoka Ć. A. koja je objelodanio i to da je optuženi sa 1-1,5 metar razdaljine pojedinačno pucao u postrojene Bošnjake, pucajući im u prsa, kojom prilikom su smrtno stradali: B. M., H., A., E.1., K. M., H. A., T. M., kao još i dva lica čiji identit nije utvrđen a koja lica su mrtva pronađena na licu mjesta i u vrijeme uviđaja izvršenog od strane istražnog sudca, što se utvrđuje iz sadržaja zapisnika o uviđaju br. Kri: 28/95 od 13.10.1995. godine.

Optuženi je ovakvo svoje činjenje nastojao prikazati kao postupanje iz krajnje nužde. Međutim, iako je inkriminisana radnja od strane optuženog preduzeta u specifičnim okolnostima, ipak ona nije preduzeta iz krajnje nužde. Naime, iako je optuženi S. A. u logoru imao oca i brata te iako mu je u izreci stavljeno zlo kojim se prijeti, ipak iz rezultata provedenog dokaznog postupka proizilazi da u konkretnom slučaju nije bilo istovremene neskrivljene opasnosti, koju je optuženi Sefić nastojao prikazati. Naime u vrijeme preduzimanja radnje, a što proizilazi iz rezultata dokaznog postupka, otac i brat optuženog bili su u hali sa ostalim logorašima i nisu bili na licu mjesta, nije postojala ni istovremena neskrivljena opasnost ni optuženom, što se posebno utvrđuje iz iskaza svjedoka Ć. A. iz čijeg se iskaza se da zaključiti da optuženom neposredno prije preduzimanja inkriminisane radnje nije stavljeno u izgled nikakvo zlo, prijetnja niti opasnost, a iz iskaza svjedoka V. S. utvrđuje se da su i ovog svjedoka stražari pitali da li bi ubijao Bošnjake, što je ovaj svjedok odbio i zbog toga nije imao nikakve posljedice.

Shodno iznijetom da se zaključiti da je optuženi voljno preduzeo radnju krivičnog djela za koje je i ovom presudom i oglasen krivim, zbog toga je i odbijen prijedlog branioca da se optuženi pregleda od strane doktora o zadobijenim ozljedama, što je po mišljenju branioca neophodno radi utvrđenja da li je optuženi bio prisiljen na činjenje.

Obzirom da je optuženi S. A. inkriminisanu radnju preduzeo kao mlađi punoljetnik, stoga je u ovoj krivičnog stvari provedenog dokaza i medicinskim vještačenjem, a koje vještačenje je povjereno psihologu mr. Ivanki Jakovac koja je u svom nalazu, koji je urađen po pravilima struke i vještine navela da se radi o socijalnoj nezreloj i emocionalno nestabilnoj osobi te maksimalnom konformisti - podložnosti sugestiji autoriteta, koji ne koristi svoj intelektualni potencijal, već slijepo sluša autoriteta. Nadalje se navodi da su mu intelektualne sposobnosti ispodprosječne ali da se ne radi o metalno retardiranoj osobi, te da sa psihološkog aspekta može u određenom stepenu imati krivičnu odgovornost. Iz nalaza vještaka dr. Osmana Kulenovića utvrđuje se da je S. u pet navrata ambulantno liječen na odjelu neuropsihijatrije te da ima izuzetni psihički tegoba i mišljenje ovog vještaka da je njegova uračunljivost shvatanja značaja učinjenog dijela te mogućnosti upravljanja postupcima možda bila donekle umanjena ali ne bitno, i ovaj nalaz je po uvjerenju suda dat u skladu sa pravilima struke i vještine, pa je stoga prijedlog branioca optuženog za vršenje nad vještačenja odbijen.

Dakle, nakon ovakvog provedenog dokaznog postupka savjesno cijeneći sadržaj odbrane optuženog dovodeći u vezi i sa ostalim u ovom postupku provedenim dokazima, koji kada se posmatraju zajedno i u međusobnoj vezi, nedvojbeno rezultiraju zaključku da je optuženi S. A. svjesno, voljno i hotimično preduzeo inkriminisanu radnju i proizveo tešku posljedicu, koja se očitovala u lišenju života više lica. Stoga se u ovakvom činjenju optuženog kako u objektivnom tako i u subjektivnom smislu stiču svi bitni elementi bića krivičnog djela za koje je ovom presudom i oglašen krivim, a postupanje optuženog pravno je okvalifikovano kao postupanje iz direktnog umišljala kao oblika pravilnosti, jer je optuženi svjestan dijela i hoće njegovo izvršenje.

Prijedlog branioca optuženog S. A. a da se izvrši medicinski pregled Ć. A. da li je s obzirom na težinu njegove povrede cijelo vrijeme bio pri svijesti, odbijen je i to zbog toga što je ovaj svjedok istakao da je ranjen u butinu i da je zatim pobjegao sa lica mjesta, iz čega se nedvojbeno zaključuje da je ovaj svjedok mogao zapaziti kako se odigrao događaj a koje zapažanje je i objelodanio. I konačno prijedlog da se provjeri iskaz svjedoka V. S. da li je u konkretnom slučaju pucano rafalno odbijen je i to stoga što je stanje u ovoj krivičnoj stvari već dovoljno raspravljeno, a o čemu su se decidno izjasnili ostali svjedoci, a posebno svjedok Ć. A., kao neposredni očevidac događaja.

Slijedom izloženog valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude, a ista se zasniva na odredbi člana 351. ZKP-a.

Optuženi Topalović Nedjeljko, kome je u ovoj krivičnoj stvari suđeno u odsustvu, jer je sud prihvatio prijedlog VJT Bihać da se navedenom licu sudi u odsustvu i to stoga što je isti nedostupan legalnim organima, ne zna se njegova boravišna adresa a postojale su naročite okolnosti odnosno važni razlozi da mu se sudi u odsustvu kako zbog samog načina izvršenja djela tako i zbog okolnosti pod kojima je isto izvršeno.

Rezultati provedenog dokaznog postupka u naravi su takvi da su rezultirali oslobađanjem navedenog lica od optužbe, shodno odredbi čl. 350. tačka 3. ZKP-a jer nije dokazano da je počinio utuženo krivično djelo.

Naime, iz iskaza svih saslušanih svjedoka se utvrđuje da utuženi Topalović Nedjeljko sin S. i majke D. nije uopće fizički bio prisutan u logoru kada se odigrao ovaj događaj, pa je tako u svom iskazu Ć. M. kategoričan kada navodi generalije utuženog Topalovića ističući da ovo lice nije bio u logoru, nego da se radi o T. N. I svjedok S. H. u svom iskazu ističe da je T. N. kritične zgrade činio razna nedjela, ističući pri tome da poznaje i Topalović Nedjeljka, dakle optuženo lice, a koje lice je invalid u kolicima i uopće nije bio prisutan u logoru. Kod ovakvog stanja stvari, nedvojbeno se zaključuje da utuženi Topalović nije vinovnik ovog događaja pa ga je valjalo osloboditi optužbe. Prijedlog tužioca da sud od policije pribavi lične podatke za optuženo lice, odbijen je, i to zbog toga što ovakva aktivnost vezana za subjektivno obilježje optuženice i nije u nadležnosti suda, jer sud sudi i poziva ona lica koja su od strane tužilaštva optužena.

Odmjeravajući kaznu optuženom S. A. za učinjeno krivično djelo, sud je cijenio sve okolnosti koje u smislu odredbe čl. 41. KZ-a utiču da kazna bude veća ili manja. Stoga je sud cijenio raniju neosuđivanost optuženog, njegovu životnu dobu, jer je djelo izvršio kao mlađi punoljetnik, njegovo psihičko stanje u vrijeme izvršenja dijela koje je utvrđeno iz nalaza i mišljenja vještaka, cijenjena je njegova opća naobrazba, jer je lice sa završenom osnovnom

školom i konačno cijenjene su i specifične okolnosti pod kojima je djelo izvršeno. Kao otežavajuću okolnost sud je posebno cijenio i broj žrtva odnosno lica koja su kritične zgode lišena života. Zbog svega iznijetog sud je optuženom S. A., za učinjeno krivično djelo odmjerio kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina, jer je realno očekivati da će se upravo sa ovakvom odmjerenom kaznom u cijelosti postići svrha kažnjavanja.

Po čl. 50. st. 1. preuzetog KZ-a optuženom se uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru po rješenjima ovog suda počev od dana 17.11.1995. godine pa nadalje.

Po čl. 98. tačke 4. ZKP-a odlučeno je da troškovi krivičnog postupka u iznosu od 250 DM padaju na teret sredstava suda, i to zbog toga što je optuženi insolventno lice i nema nikakvih sredstava.

Slijedom izloženog odlučeno je kao u izreci ove presude.

PRAVNA POUKA

Protiv ove presude dozvoljena je
Žalba koja se podnosi Vrhovnom sudu
Federacije BiH u Sarajevo u roku od
osam dana, putem ovog suda.
Rok za žalbu optuženom i njegovom
braniocu teče od dana prijema presude
kome je ista prvo dostavljena.

PREDSJEDNIK VIJEĆA,
S U D I J A
Hadžić Osman